

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IV. Absurdis & inconvenientibus Iansenii error exploditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

Ad tertiam classē ea testimonia pertinent A quibus S. Doctor discretē affirmat Christum morientem, etiam reprobatorum salutem siturisse, a-

anguinem suum funderet. Ideo in cruce suspen- sum, ut omnes ad se traheret. Ideo denique cru- cifixum, ut crux Christi non templi esset ara, sed mundi, ut loquitur Leo Papa serm. 8. de Passione.

S. IV.

Absurdis & inconuenientibus Jansenii error exploditur.

Innumera ferē sunt absurda & inconuenientia quae ex Jansenii sententia sequi videntur, nos hic tantum praecipua & manifestiora colligimus.

In primis ergo haec sententia facit charitatem Christi erga homines angustam, nam juxta illam Christus innumeris hominibus claudit viscera lux misericordiae, & illos ab effectu lux charitatis excludit; eamque facit strictiorem & angustio- rem, quān debet esse charitas cujuscumque fidelis, quae debet ad omnes homines se extendere, & dicere quod Paulus ad Philipenses dicebat: Testis est mihi Deus quomodo cupiam vos in visceribus Iesu Christi. Vnde Augustinus serm. 60. de Tempore: Si boni tantummodo amandi sunt, quid dicimus de Deo nostro, de quo scriptum est: Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret. Quid enim boni fecerat mundus, ut eum sic dilexerit Deus? Omnes enim homines non solum malos, sed etiam impiis, & originali peccato mortuos, in anima Christi inuenit, & tamen cum tales essemus dilexit nos.

36.

Secundō, Jansenius facit charitatem Christi simulatam: nam si Christus non voluisset (voluntate saltem antecedenti) salutem Judaeorum, nec pro eis offerre Patri premium sui sanguinis intendisset, procul dubio simulata & fictitia fuisset ejus charitas, quando cum lacrimis dicebat: Ierusalem Ierusalem quae occidis Prophetas, quoties volui congregare filios tuos &c.

37.

Tertiō, si pro omnibus ac singulorum salute Christus non obierit, mutat unum ex praecipuis fidei nostrae fundamentis: nam juxta doctrinam & institutionem Ecclesiae unusquisque fidelis tenetur credere, Christum esse suum Redemptorem, non minus quān Deum esse suum Creatorem, & illum ut talem invocare: At hoc non potest credere, si Christus aliquorum tantum Redemptor esset; praesertim verō, si dicatur esse tantum Redemptor Electorum; de quorum numero se esse nemo credere potest sine speciali reuelatione, ut definit Tridentinum sess. 6. cap. 13. Ergo &c. Unde contra Jansenium inlaurare possumus argumentum quo aduersus Calvinistas utitur Malderus, Antverpiensis Episcopus. Omnes omnino, adeoque etiam reprobi, tenentur credere Dei Filium pro ipsorum salute mortuum esse, ut patet ex illo Symboli Nicæni: Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit de caelis &c. At non tenentur credere aliquid falsum, aut dubium; cum fides theologica quae a nobis exigitur, nec circa falsum, nec circa dubium versari possit: Ergo nedum verum, sed etiam certum & indubitatum est, Dei Filium pro omnium, atque adeo etiam pro reprobatorum salute, mortuum esse. Unde in Concilio Carthacensi anno 846. celebrato cap. 4. sic dicitur: Christus Iesus Dominus noster, sicut nullus homo est, fuit, vel erit, cujus in illo natura assumpta non fuerit, ita nullus est, fuit, vel erit homo, pro quo passus non fuerit, licet non omnes passionis ejus mysterio redimantur. Eadem veritas expressè traditur à Trident.

38.

Ad quartam classē in spectant ea testimonia, quibus S. Augustinus manifestè indicat, Christi & cruce pendente orationem, omnes profusus esse inimicos, nullo excepto, completi, cum allegit eam exemplum esse tum orationis, quā S. Stephanus pro omnibus lapidantibus veniam precabatur, tum etiam illius quam pro inimicis omnibus funderē debemus. Multa sunt & praecitata in eam sententiam S. Doctoris testimonia: tum dicitur proleptam ex termino 4. de Sanctis, quo reliqua lammamim comprehenduntur. Attende (inquit) stephanum confervum tuum. Homo erat, sicut & tu, de massa peccati creatus, sicut & tu, ex peccato redemptus quo tu. Cum à Judaeis saxo- rum grandine quateretur, non solum non comminabatur, sed insuper lapidatoribus suis veniam precabatur: postea enim genibus orabat dicens, Domine ne statuas illis hoc peccatum. Illi lapidabant, & ille orabat: illi eum furore prosequerantur, ille pacatus Christum sequebatur. Sic ille Stephanum exprimit Christum imitantem. Paulō post Christum ipsam ita nos omnes alloquentem inducit: Doceam re ut imiteris me. In cruce pendens dixi, Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciunt. Docuit hoc milites meos, docuit hoc martyres meos. Si Stephani, si Martyrum, si Christianorum oratio, quā inimicis veniam precatur, imperfecta quaedam imitatio est orationis illius quā Christus dixit, Pater ignosce illis: necesse est haec verba, omnes Christi tortores, inret quos multi erant reprobi, comprehendisse: constat enim Stephanum ac Martyres pro omnibus omnino carnificibus suis orasse, Christianos vero alios, pro omnibus inimicis suis, nullo excepto, orare debere. Vnde idem S. Doctor ibidem ait: Quando Christus in cruce pendens orabat, videbat, & providebat omnes inimicos, sed multos ex illis futuros amicos providebat, & ideo OMNIBUS VENIAM POSTULABAT. Illi saviabant, & ille orabat: illi dicebant Pilato, crucifige, ille clamabat, Pater ignosce.

Mitto pluralia SS. Patrum testimonia, afferentium ideo Christum in medio terrae salutem hominum operatum esse, ut omnes salvos faceret. Ideo extra portam passum, ut pro omnibus

G G g sell,

fest. 6. cap. 3. his verbis: *Et si ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen beneficium mortis eius recipiunt, sed id duntaxat quibus meritum passionis eius communicatur.*

39.

Quartò ruit spes theologica, nisi Christus pro omnium ac singulorum salute mortem suam Patri obtulerit; nam hoc fundamentò Christianorum spes nititur, quòd Christus sanguinem fuderit, ut ipsi non ad baptismum tantùm, sed etiam ad salutem perveniant. Unde Augustinus libro *Medit.* cap. 14. *Omnis spes & totius fiducia certitudo mihi est in pretioso sanguine Christi, qui effusus est propter nos & propter vestram salutem. Et Enarrat. in Ps. 148. asserit neminem esse qui aeternam salutem sperare non debeat, quia Christus in caelestis gloriae pignus sanguinem suum nobis tradidit. Tales arras accepimus (inquit) tenemus mortem Christi, tenemus sanguinem Christi. Erigat ergo se humana fragilitas, non desperet, non se collidat, non se avertat, non dicat, non ero beatus. Et mox subiungit: Quid tibi promisit Deus o homo mortalis? Quòd victurus es in aeternum. Non credes? Crede, crede: plus est jam quòd fecit, quàm quòd promisit. Quid fecit? Mortuus est pro te. Quid promisit? Quòd vires cum illo. Incredibilis est quòd mortuus sit aeternus, quàm quòd in aeternum vivat mortalis. Tam quòd incredibile est tenemus. Si propter homines mortuus est Deus, non est victurus homo cum Deo? Non est victurus mortalis in aeternum? Censet igitur Augustinus, Christi mortem & passionem esse præcipuum spei nostre sustentaculum, subindeque negari non potest, Christi sanguinem pro eorum omnium salute, qui ejusmodi spem concipiunt, fuisse profusum; At non soli Electi, sed etiam reprobi, spem theologicam persæpe concipiunt: Igitur negari non potest, Christi sanguinem, non tantùm pro Electorum, sed etiam pro reproborum salute, fuisse fufum.*

40.

Denique Jansenii sententia non solum fidem mutilat, & spem infringit, verùm etiam refrigerat charitatem, quæ theologiarum virtutum princeps est, & omnium charitatum excellentissimum; nam cum multa sint divini illius amoris fomenta, eum tamen præcipue fovet & inflammat certa fides & recordatio dilectionis Christi erga nos, quam præcipue exhibuit moriendo pro nobis in cruce. Unde Apostolus 2. ad Corinth. 5. *Charitas Christi urget nos, astimantes hoc, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sumus, & pro omnibus mortuus est Christus, ut & qui vivunt jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est.* Et Bernardus in *Cantica: Super omnia te reddit amabilem, o bone Iesu, calix quem bibisti, opus meæ redemptionis.* Similiter Augustinus *Tractatu 2. in Epist. 1. Joann.* *Omnes (inquit) illius simus, qui pro nobis mortuus est, qui pro nobis crucifixus est.* Et in libro de sancta Virginit. *Internis luminibus inspicite vulnera pendens, cicatrices resurgens, sanguinem morientis. Hæc quantum valeant cogitare, hæc in statera cordis vestri appendite &c. toto vobis figurat in corde, qui pro vobis fixus est in cruce.* Hæc est ergo præcipuum divinæ charitatis incentivum, quòd nobis Jansenius eripit, cum pro Electorum tantùm salute Christum mortuum esse affirmat; cum enim de sua prædestinatione, seclusa speciali revelatione, nemo certus esse possit, si Christus pro Electorum tantùm salute mortem subiit, incerti erunt omnes an tanto beneficio donati sint, subindeque ex illius recordatione ipsorum charitas erga Christum accendi vel foveri non poterit.

S. V.

Convelluntur præcipua Fundamenta Jansenii.

Objicit in primis Jansenius: D. Augustinus pluribus in locis exponens prædictum locum Apostoli 1. ad Timoth. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri, nusquam illum intellexit universaliter, & secundum distributionem completam, sed semper ei aliquam restrictionem & limitationem adhibuit.* Nam lib. 4. contra Julian. cap. 2. de Corrupt. & Gratia cap. 14. & de Prædestin. Sanctorum cap. 2. docet hæc verba Apostoli esse intelligenda secundum distributionem accommodam, & non universaliter; ita quòd Deus non velit salvare omnes absolute, sed quòd velit salvare eos omnes qui salvantur. Sicut dicitur aliquis magister docere omnes pueros alicujus civitatis, non quòd omnes addiscant, sed quia nullus nisi ab illo discit.

Secunda restrictio ejusdem loci est, quòd *omnes* sumatur quidem universaliter, sed universalitate quàmdam incompleta, & pro generibus singulorum, non pro singulis generum. Sicut dicitur omne animal fuisse in arca Noë, quia ex omni genere animantium aliquod fuit. Et sicut Luca 11. Pharisei dicuntur decimare omne olus, quia ex omni genere herbarum solvebant decimas. Ita hunc locum Apostoli exponit idem Augustinus in *Enchir.* cap. 105. ubi ait: *Aut certe sic dictum est, qui omnes homines vult salvos fieri, non quòd nullus hominum esset quem salvum fieri vellet, qui virtutes miraculorum facere noluisset, quos dicit acturos fuisse penitentiam, si fecisset. Sed ut per omnes homines omne genus humanum intelligamus, per quas omnes differentias distributum: Reges, privatos, nobiles, ignobiles, sublimes, humiles, doctos, indoctos, integri corporis, debiles, ingeniosos, tardos, des. fatuos, divites, pauperes, mediocres, mar. res, feminas, infantes, pueros, adolescentes, juvenes, seniores, senes, in linguis omnibus, in moribus omnibus, in artibus omnibus, in professionibus omnibus, in vocationibus & conscientiarum varietate innumerabili constitutos. & si quid aliud differentiarum est in hominibus. Eandem explicationem adhibet D. Gregorius in 1. Regum lib. 5. ubi ait: *Omnes quippe homines vult salvos fieri, quia de omni genere humanum eligit, quos ad gaudium aeterni salutis trahit.**

Tertia expositio Augustini est, quòd Deus velit omnes homines salvos fieri, non formaliter, sed causaliter; quia facit sanctos velle & procurare omnium salutem: dixit enim Apostolus, *Prædicare Evangelium omni creature, docete omnes gentes, baptizantes eos, &c.* Sicut Spiritus Sanctus postulare pro nobis dicitur, quatenus facit ut postulemus. Ita idem S. Doctor de Corrupt. & Gratia cap. 15. Cum ergo in explicationem verborum Pauli toties Augustinus incidit, & nunquam ea intellexerit universaliter de omnibus hominibus; ex illo loco Apostoli non licet inferre, dari in Deo voluntatem antecedentem de salute omnium hominum.

Respondet Vasquez hic disp. 82. cap. 2. num. 12. Augustinum, locum illum Pauli, nullo ex illis tribus modis rectè exposuisse. Idem dicit Petavius Tomo 1. lib. 10. cap. 3. ubi sic habet: *non quàm variis modis locus iste vexatus sit ab iis qui contrarium sentiunt: tres quatuorve ex Augustino commemorati sunt à nobis, cum illius opinionem exponeremus, qui mihi quidem ad eludendum magis excogitati, quàm certi ac solidi videri solent.*

Verùm